

Sensorveiledning: «SOS4010 Kvalitativ metode» høst 2023

Vurderingsformen på SOS4010 er en selvvalgt emneoppgave som skal ta form av et mini-forskningsprosjekt basert på egeninnsamlede data. Karakteren dere setter på emneoppgaven vil altså utgjøre hele karakteren på emnet.

På emnesiden har vi publisert retningslinjer for emneoppgaven:

<http://www.uio.no/studier/emner/sv/iss/SOS4010/opp4010.html>

I tillegg har jeg lagt ut eksempeloppgaver, et dokument som angir hva en slik oppgave bør inneholde, og det har blitt tatt opp eksplisitt på den siste forelesningen (i tillegg til på ulike seminarer).

Studentene har stått helt fritt i å velge tema for oppgaven, men det har vært et krav at de selv skal samle inn og analysere kvalitative data enten i form av intervjuer, observasjon eller foreliggende tekster (inkl. film, bilder og andre visuelle uttrykk). Oppgaven skal altså ta form av en vitenskapelig rapport fra et empirisk forskningsprosjekt. Det forventes at kandidatene tar i bruk en eller flere analysemetoder fra pensum for å analysere dataene sine.

Jeg har i undervisningen kommunisert at det ikke kan gis én fast oppskrift på hvordan en oppgave skal se ut, men at den skal inneholde en problemstilling, en redegjørelse for sentrale premisser for oppgaven (bakgrunn, teori, metode), analyse og drøfting av funn, og konklusjon. Studentene skal gjennom emneoppgaven demonstrere at de kan formulere en problemstilling, utforme og begrunne et hensiktsmessig forskningsdesign, samt gjennomføre en analyse.

En del studenter velger å bruke emneoppgaven som en anledning til å neste ut metoder de ikke har jobbet med tidligere. Det gjelder de som gjør ulike former for tekstanalyse og da særlig diskursanalyse. I slike tilfeller kan de ikke forventes at kandidatene nødvendigvis får til en «fullverdig» diskursanalyse eller lignende. Det er noe urealistisk innenfor omfanget av emneoppgaven og dette må tas med i vurderingen.

Jeg har bedt studentene om å legge særlig vekt på redegjørelse for og refleksjoner rundt metodiske valg og de implikasjoner disse har for funn og konklusjoner. Mange vil nok derfor bruke relativt mye plass på å redegjøre for metoden og den prosessen de har vært gjennom. Det skal premieres, særlig om de gjør dette på en måte der de metodiske valgene begrunnes godt. Samtidig vil evnen til å gjennomføre en god analyse av kvalitative data først og fremst demonstreres gjennom den faktiske gjennomføringen av en slik analyse. De virkelig gode besvarelsene vil være de som viser at kandidaten kan anvende analysemetoder i praksis. Noen studenter har trolig også redegjort for mulige alternative metodevalg (noe vi har jobbet med i seminarundervisningen), men dette er ikke et krav.

Mange studenter stiller spørsmål om hvilken plass teori skal spille i en slik oppgave. Det kan ikke stilles krav om at studentene skal anvende teoretisk litteratur som ikke står på pensum. Men jeg har oppfordret dem til å ta i bruk litteratur de allerede kjenner og sosiologiske begreper de har tilegnet seg fra tidligere studier, som en ressurs i analysearbeidet når de mener dette er relevant. Dette er også i henhold til pensumbidrag som Tjora, som vektlegger hvordan analysen foregår i dialog med annen litteratur på feltet. Samtidig er det slik at mange av de metodene de lærer på emnet i seg selv kan sies å utgjøre teori. Diskursanalysen hviler på teori om sammenhengen mellom språklige uttrykk, makt osv. Kandidatene skal ikke trekkes for manglende «teorikapittel» (ei heller for knapp eller manglende gjennomgang av tidligere forskning). På den andre siden, studenter som bruker sosiologisk teori på en god måte i analysen av data bør belønnes for dette.

Emnet har blitt gjennomført som et meget intensivt kurs og tiden setter åpenbare begrensninger for hva vi kan forvente av data i form av omfang og kvalitet. For de som har gjort intervjuer har jeg antydnet 3-4 intervjuer som et passende antall. I noen tilfeller - for eksempel om de har utført omfattende dybdeintervjuer - vil de ha færre, som 1 eller 2 intervjuer. Det som er viktigere er at de viser evne til å drøfte implikasjonen av empirien. De som har brukt foreliggende tekster vil ha samlet inn materiale av varierende omfang. I noen tilfeller vil datagrunnlaget utgjøre det som tilsvarer en tale, evt. utdrag av et lengere materiale. Viktigere enn hvor mange intervjuer de har gjennomført eller tekster de har analysert er hvorvidt de begrunner utvalget av data godt og hvordan de faktisk analyserer tekstene. Det skal derfor **ikke** legges stor vekt på omfang av data, og de som har gjort tilsynelatende mer krevende datainnsamling skal ikke premieres, og vise-versa.

Jeg har også kommunisert (og det står også klart i retningslinjene) at kandidatene skal anvende pensumlitteratur. Det varierer hvor omfattende pensumdekningen er av ulike analyseformer, og dette hensyn må tas i vurderingen av dette kravet. Merk at det også er oppgitt supplerende litteratur. I enkelte tilfeller har studenter benyttet seg av supplerende litteratur og/eller bidrag som ikke er direkte pensum. Det gjelder særlig de som har jobbet med semiotiske eller retorisk analyse. Det er helt OK.

En C-oppgave bør ha en klar (men ikke nødvendigvis særlig original eller utfordrende) problemstilling som besvares, og den bør demonstrere god forståelse av den anvendte metoden. For å nå opp til B eller A bør kandidaten ha brukt de analysemetodene de har lært seg på en måte som også har generert interessante funn. E- og D-oppgaver har utydelige problemstillinger og fremviser svak og begrenset forståelse av de metodene som anvendes.

Lykke til med sensur!

Med vennlig hilsen

Kjell Erling Kjellman

Emneansvarlig SOS4010